

HUIHUINGA II., O TE PAREMETE.—1891.

NIU TIRENI.

RIPOATA A NGA KOMIHANA

I WHAKATURIA HEI WHIRIWHIRI I NGA PUTAKE E PA ANA KI NGA TURE WHENUA MAORI.

TE KOMIHANA.

Ki te iwi katoa, ki a WIREMU RII RIHI o Akarana, Koroni o Niu Tireni, mema o te Paremete ; ki a TIMI KARA, o Khipane i taua Koroni ano, mema o te Paremete ; ki a TAMATI MAKE o Poneke, i taua Koroni ano : Tena koutou.

NOFEMEA e hiahiaitia ana kia tukuna mai etahi kupu tohutohu whakamarama ki te Runanga Nui o Niu Tireni mo runga mo nga ture e pa ana ki nga hoko me nga tukunga o nga whaipanga ki nga whenua Maori, me etahi atu take ka whakahuatia atu i roto nei, e tika ana kia whakaputaina he Komihana whakahau kia whiriwhiria nga putake ka whakahuatia atu nei :

Na kia mohio mai, ko ahau ko Wiremu Hiria Onero, Kawana o tenei Koroni o Niu Tireni, e whakatu ana i a koutou i a

WIREMU RII RIHI,
TIMI KARA,
TAMATI MAKE,

i runga i taku whakapono he tangata matauranga he tangata tika koutou, i runga hoki i te whakaae a te Kawanatanga o tenei Koroni, kia tu koutou, hei Komihana whiriwhiri hei tohutohu mai mo runga nga putake e whai ake nei.

1. Te mahinga o nga ture whakahaere i te tukunga me te hokonga o nga paanga o nga Maori ki nga whenua i roto i te koroni nei.
2. Te ahua o te Kooti Whenua Maori e tu mai nei, me ona huarahi whakahaerenga mahi, me ona tikanga, e mohiotia ai nga mahinga o nga ture e mana mai nei, me te tohutohu mai me pewhea te whakarereketanga e mana ai e marama ai hoki nga mahinga a taua Kooti, mehemea ranei me mahi hou ano he tikanga.
3. Ko ewhea tu keehi nga mea i tino kitea ai nga raruraru o tenei tu ahua tikanga whakahaere i nga hoko me nga tukunga i nga paanga ki nga whenua Maori, i nga whakahaerenga ranei kaore nei i tino tika i runga i nga huarahi o nga ture e mana mai nei, i puta ai etahi pukapuka whaitaketanga mo etahi whenua, i mahia tikatia nei aua hoko i te mea kua whiriwhiria kua whakataua e te Kooti Whenua Maori nga take, me te whakaatu mai i nga raruraru pera e mau tonu nei, me to tohutohu mai i te huarahi e taea ai te whakatikatika aua mea. Engari hoki kua nga Komihana e ahei ki te whiriwhiri i tetahi keehi pera mehemea kaore e whakaaetia ana e nga hunga e pa ana ki taua mahi, kua hoki nga Komihana e whiriwhiri i tetahi take pera mehemea e pa atu ana aua take ki tetahi whakawa e whakahaerea ana i roto i tetahi Kooti, tetahi atu hunga ranei e whaimana ana ki te whiriwhiri i taua tu putake.
4. Te tikanga pai e marama ana hei huarahi tukunga hokonga ranei mo nga Maori whaitake i o ratou paanga, me nga huarahi me nga tikanga e pai ana hei haerenga mo aua mahi.
5. Me te whiriwhiri i era atu mea me era atu tikanga e taea ai te ata whiriwhiri aua putake katoa.

Na kia taea paitia ai e koutou taua mahi e whakamana ana koutou kia ahei ki te whiriwhiri i aua tikanga i ona wahi o Aotearoa e pai ai koutou ; ki te karanga hoki i a koutou tangata e mahara ai koutou he tangata mohio ki aua take e whaitikanga ana kia pataia, a me ahei koutou ki te whakahau kia oaitia aua kaikorero i runga ra i nga huarahi o te ture. Ka ahei hoki koutou ki te karanga kia mauria mai ki a koutou nga pukapuka, tiiti, rarangi moni, mapi ranei e maharatia ana e koutou he mea tika kia kite koutou. A me tuku mai e koutou ta koutou ripoata ki au i roto i nga marama e rua timata atu i te ra i tuhia atu ai teni Komihana, ka whakaatu mai i a koutou whakaaro mo runga mo aua putake e whiriwhiria ana e koutou, ka tohutohu mai i nga mea e mahara ana koutou he mea tika kia mahia. Ka mana tonu tenei Komihana ahakoa kaore e haere tonu ana te mahi, ahakoa hoki kaore e hikitia ana i ia wahi ki ia wahi ke atu. Ko nga mana e tukuna atu nei ki a koutou ka tika noatu ka mana ano hoki mehemea tokorua tonu ano korua e noho tahi ana e whakahaere ana i aua mana.

Koia nei te tohu kua tuhia e au e Wiremu Hiria Onero, Kawana o te Koroni o Niu Tireni, toku ingoa kua whakahaua e au kia whakaputaina tenei whakamananga i raro i te hiiri o taua Koroni, i Poneke i tenei te tahi tekau ma tahi o nga ra o Pepuere, tau tahi mano waru rau iwa tekau ma tahi.

He mea Whakaputa i te Kaunihera o te Kawana,—

ARIKI WIRIHI,
Karaka ki te Kaunihera a te Kawana.

RIPOATA.

Ki a WIREMU HIRIA ONERO, Kawana o te Koroni o Niu Tireni.

E TE KAWANA,—

I runga i te mana i runga hoki i te tikanga o nga kupu tohutohu mai o roto o te Komihana i tukuna mai nei e koe e te Kawana, kua whiriwhiria e matou nga take i whakaritea mai ra, a tenei te tukuna atu nei ta matou ripoata mo runga mo aua putake :—